

Kortsnuiten- problematiek

Tijd voor een goed gesprek

Er zijn mensen die geen hond met een korte snuit meer willen zien. Niet op straat, niet op hondentoonstellingen en ook niet in een blad als *Onze Hond*. Sommige kortsnuitige rassen hebben gezondheidsproblemen en dat is – daar kunnen we kort over zijn – een slechte zaak. Maar wil dat zeggen dat we moeten doen alsof er geen Mopshonden, Franse of Engelse Bulldoggen meer zijn? Tijd voor een goed gesprek met mensen die zich druk maken –, bekommeren – of inzetten om en voor kortsnuitige honden.

Kortsnuitenproblematiek is een woord dat de lading niet compleet dekt. Feitelijk gaat dit artikel over 'brachycefale' honden. Brachycefiaal wil zeggen platschedelig ofwel kortsnuitig. Sommige kortsnuitige honden leiden aan BOAS *Brachycephalic Obstructive Airways Syndrome*. Dat is een aandoening waarbij de voorste luchtwegen van de hond geblokkeerd worden, waardoor hij het benauwd heeft.

Zo logisch als wat

In 2014 trad in ons land het Besluit Houders van Dieren in werking. Een van de belangrijkste regels daarin over het fokken van gezelschapsdieren klinkt zo logisch als wat: "Het is verboden om dieren te fokken op een wijze waarop het welzijn de gezondheid van ouderdieren of nakomelingen wordt benadeeld." In Nederland is sinds 2019 de (wettelijke) regel van kracht dat een fokker niet mag kiezen voor een combinatie van twee honden met extreem korte snuiten. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft criteria opgesteld waarmee de mate van kortsnuitigheid kan worden vastgesteld. Het PDF-document 'Fokken met kortsnuitige honden' telt 32 pagina's waarin niet alleen criteria voor wat betreft de snuitlengte staan. Het document bevat ook informatie over schedelvorm, aanwezigheid van de neusplooi, zichtbaarheid van het oogwit,

oogspleetlengte, inspanningstolerantiemeting en een lichaamsconditiescore. Rony Doedijns van de Raad van Beheer vertelt dat er veel kritiek is op dit document. "De wetenschappelijke validatie is niet sterk en ook de realistische en vooral internationale blik op de problematiek ontbreekt volledig."

Geen Mopshond te vinden

Het is duidelijk dat er wat mis is met de gezondheid van bepaalde kortsnuitige rassen en het spreekt voor zich dat de betrokkenen het niet eens zijn over de ernst van die problemen. Sommige clubs vinden dat een ras als de Mopshond zou moeten verdwijnen, andere hondenliefhebbers zijn van mening dat het nog mogelijk moet zijn om gezonde Mopsen te fokken. Als je de huidige richtlijnen erop naslaat (zie kader hiernaast) lijkt het erop dat het in ons land nauwelijks tot niet mogelijk is om nog een Mopshond te vinden die geschikt is om mee te fokken. Voor Engelse en Franse bulldoggen geldt dit ook, hoewel wellicht in mindere mate. Ter illustratie: zie kader hieronder.

AANTAL PUPS INGESCHREVEN NEDERLANDS HONDENSTAMBOEK

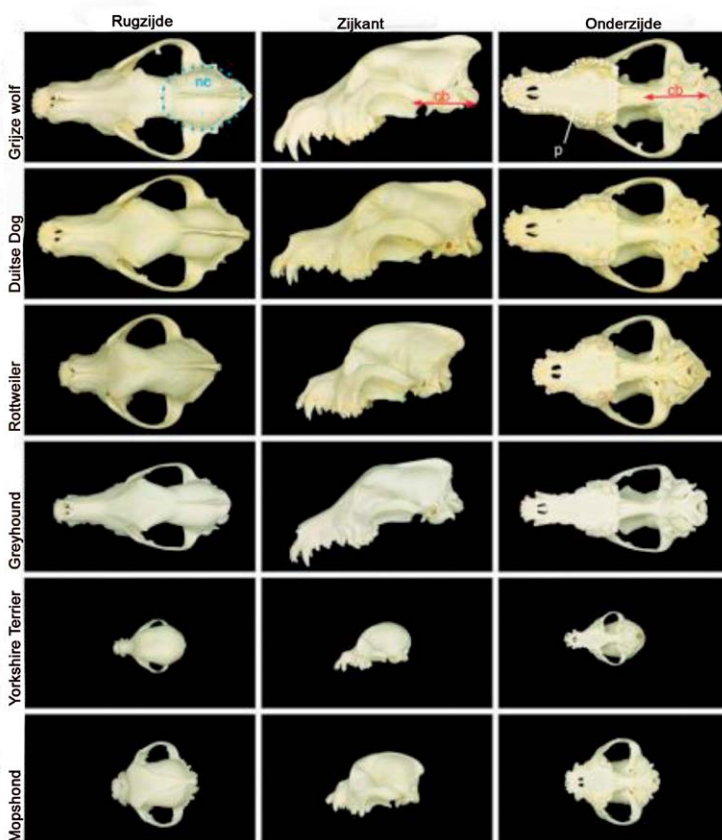
	2019	2020	2021 (1e helft)
Engelse Bulldog	177	64	4
Franse Bulldog	565	244	16
Mopshond	272	87	0

NVWA

De NVWA (Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit) controleert of fokkers zich aan de regels houden. In 2019 heeft de NVWA bij negen hondenfokkers inspecties uitgevoerd. Hierbij keken een dierenarts en een NVWA-inspecteur naar de bouw, het welzijn en de gezondheid van de fokdieren. Bij zes fokkers werden overtredingen vastgesteld. Deze fokkers kregen een schriftelijke waarschuwing en kunnen bij herhaling een boete van 1500 euro krijgen.

Navraag bij de NVWA leert ons dat er ook dit jaar gecontroleerd is, en dat de uitslagen van controles van vorig jaar nog (net) niet gepubliceerd zijn als deze *Onze Hond* wordt geproduceerd. "De resultaten van controles in 2021 worden medio 2022 gedeeld in de factsheet over 2021. De inspectieresultaten over 2020 worden deze zomer in een factsheet gedeeld."

De NVWA vertelt dat er door fokkers verschillend wordt gereageerd op de regelgeving en de controles: "Sommige fokkers hebben er begrip voor, of zijn zelfs al bezig met kruisingen. Anderen zijn het niet eens met deze criteria en vinden dat ze niet in overtreding zijn." Op onze vraag of het in principe zo is dat elke Mopshond, praktisch elke Franse Bulldog en vele Engelse Bulldoggen niet aan de regels voldoen zegt de woordvoerder van de NVWA: "Fokkers kunnen nog steeds fokken binnen dezelfde rashondenpopulatie, mits deze

Hondenschedels: van wolf tot Mopshond. Bron: *The Genetics of Canine Skull Shape Variation*. Jeffrey J. Schoenebeck and Elaine A. Ostrander GENETICS, 2013

RICHTLIJNEN

Als de NVWA fokkers van kortsnuitige honden controleert, hanteert men de volgende richtlijnen:

1. Heeft de hond een abnormaal ademgeluid, ook wel stridor?
2. Is sprake van vernauwing van de neusopening?
3. Hoe is de verhouding tussen de schedel en de snuit? Deze verhouding heet **craniofaciale ratio (CFR)**. Deze bereken je door de neuslengte te delen door de lengte van de rest van de schedel.
4. Heeft de hond een neusplooi?
5. Is het oogwit zichtbaar als de hond recht naar voren kijkt?
6. Kan de hond zijn ogen sluiten?

Wat mag niet?

1. De hond maakt in rust fors snuivende, snurkende of zagende geluiden.
2. Ernstige vernauwing van de neusgaten. Is sprake van matige vernauwing? Dat mag niet als de hond niet voldoet aan een van de andere kenmerken in deze tabel.
3. De verhouding tussen de schedel en de snuit is kleiner of gelijk aan 0.3. Is de verhouding kleiner dan 0.5, maar groter dan 0.3? Dat mag alleen als de hond aan alle andere kenmerken in deze tabel voldoet.
4. De hond heeft een neusplooi en haren die vanaf de neusplooi het bind- of hoornvlies raken, of kunnen raken. Heeft de hond geen haren die het bind- of hoornvlies raken, maar heeft hij wel een neusplooi? Dat mag alleen als de hond aan alle andere kenmerken in deze tabel voldoet.
5. Je ziet oogwit in minimaal twee kwart van het oog. De oogkas is ondiep of de hond heeft ruime oogleden, of allebei, waardoor de oogbol slecht beschermd is.
6. De hond kan zijn oogleden niet helemaal sluiten.

Als gevolg van deze regelgeving zijn er geen nesten Mopshonden bij de Raad van Beheer aangemeld die aan de criteria van de NVWA voldeden. Dit betekent dat dit jaar geen Nederlandse stambomen zijn afgegeven aan Mopshonden.

combinatie groen scoort voor de zes criteria. We weten dat binnen (gesloten) rashondenpopulaties niet altijd kruisingen mogelijk zijn die aan de overheidscriteria voldoen. Het doel van deze criteria is om, onder andere door handhaving, toe te werken naar vitalere ouderdieren en nakomelingen. Er wordt tijdelijk toegestaan om te fokken met outcross (het doelbewust kruisen van rassen – red) om de gezondheid van het ras te verbeteren. Dit betekent dat een ouderdier met een CFR (zie kader – red.) kleiner dan 0,3 (en verder voldoet aan de overige vijf handhavingscriteria) enkel gekruist mag worden met een ouderdier met een CFR groter dan 0,3 en die tevens voldoet aan de overige vijf handhavingscriteria. Het moet dan wel aan te tonen zijn dat het leidt tot vitalere nakomelingen. Ook moet ook aannemelijk worden gemaakt dat het moederdier zonder problemen de dracht en de partus natuurlijk kan volbrengen.” De NVWA geeft aan dat de criteria niet gekoppeld zijn aan bepaalde hondenrassen zoals de Mopshond of Franse/Engelse bulldog. “Ze zijn ook van toepassing op andere kortsnuitige hondenrassen of look-alikes met korte snuiten. Fokkers die wij bezoeken

Foto: Raad van Beheer

Voor en na de looptest van de Cambridge-test wordt deze Mopshond nauwkeurig beluisterd met een stethoscoop.

Foto: Janine Verschure

Engelse Bulldog

komen bij ons in beeld door onder andere meldingen, handhavingverzoeken, maar ook door marktplaatsadvertenties.”

Cambridge-test

In *Onze Hond* nummer 6 (juli/augustus, pag 46-49) stond een artikel van de Raad van Beheer over de nieuwe Cambridge-test. Dit is een onderzoek waarmee luchtwegproblemen van honden beoordeeld kunnen worden. De Raad van Beheer hoopt deze test, die werd ontwikkeld door de universiteit van Cambridge en die volgens de Raad een sterke en gevalideerde wetenschappelijke onderbouwing kent, nog dit jaar in ons land beschikbaar te hebben. Bij deze test gaat men niet enkel uit van de snuitlengte en schedelvorm, maar wordt daadwerkelijk gemeten hoe makkelijk of moeilijk de hond kan ademen. De aan- of afwezigheid van BOAS (zie eerste alinea) wordt gemeten door de hond een korte periode te laten rennen, waarbij voor en achteraf de ademhaling gecontroleerd wordt met een stethoscoop

Rony Doedijs vertelt dat de Raad van Beheer van mening is dat het wel degelijk mogelijk is om een gezonde en vitale kortsnuit te fokken. “Dat geldt ook voor Mopshonden: als de ouderdieren voldoen aan de Cambridge-test is er geen sprake van luchtwegproblemen.”

Metten is weten

Rony: “Ons doel is: gezonde en vitale honden fokken, maar wij vinden dat dat ook kan met een relatief korte snuit. Verlenging van de snuit, door zorgvuldig fok-

beleid binnen een populatie of outcross kan mogelijk voor een deel een positieve bijdrage leveren aan het welzijn, maar de Cambridge-test kan daadwerkelijk en wetenschappelijk onderbouwd duidelijkheid bieden. Meten is weten! Wij zijn als Raad van Beheer helemaal niet tegen outcross, en wij ontkennen zeker het probleem niet. Maar wij zeggen: als je op een verantwoorde manier fokt en selecteert, dan kun je gezonde en vitale rashonden fokken, óók als die honden een korte snuit hebben. Een langere snuit is geen garantie voor het ontbreken van welzijnsproblemen. De vraag of een kortsnuitige hond welzijnsproblemen heeft, is afhankelijk van meer factoren dan alleen de lengte van zijn neus.”

“Ze zijn er, ze mógen er gewoon zijn”

Laura Roest is als dierenarts verbonden aan de Raad van Beheer. Als we haar vertellen dat *Onze Hond* opmerkingen kreeg vanwege het feit dat er Mopshonden stonden afgebeeld bij het artikel over de Cambridge-test, zegt ze. “Het zou toch vreemd zijn als er, bij een artikel dat voor een groot deel gaat over Mopshonden, geen Mopshonden mogen worden afgebeeld? Die hondjes zijn er, ze mogen er gewoon zijn. Ik begrijp dat het niet wenselijk is om deze honden af te beelden als je een promopraatje houdt voor een bepaald ras, maar daar was in dit artikel geen sprake van. Waar het om gaat is dat er sinds kort mogelijkheden zijn om te testen, en dat wij die test naar Nederland gaan halen. Kijk, je kunt de snuit van een hond meten, maar daarmee weet je niet of een hond ook goed kan ademen. Er zijn honden met lange snuiten die benauwd zijn, en er zijn Mopshonden die prima kunnen ademen. Dat is bewezen, wetenschappelijk, met deze test. Overgewicht is een belangrijke factor bij benauwdheid, en er zijn nogal wat Mopshonden die te dik zijn. Nu er vanwege de nieuwe regels in Nederland niet meer Mopshonden met stamboom gefokt wordt, worden de hondjes overal vandaan gehaald: ook uit landen waar men het met welzijn niet zo nauw neemt. Je mag de honden namelijk niet meer fokken in Nederland, maar een Mopshond die niet aan de NVWA-richtlijnen voldoet importeren en houden, dat mag nog wel gewoon.” Laura vertelt dat het inderdaad belangrijk is dat er kritisch gekeken wordt naar het welzijn van kortsnuiten, en dat ‘t goed is dat mensen zijn wakker geschud. “Een eigenaar die denkt dat het normaal is dat een hond altijd snurkt, of dat

“De vraag of een hond welzijnsproblemen heeft, is afhankelijk van meer factoren dan alleen de lengte van zijn neus.”

hij na een korte wandeling zo moe is dat hij gedragen moet worden, dat is een slechte zaak. Het is zeker goed dat er wat dat betreft een mentaliteitsverandering komt. Dat er op een gegeven moment is gezegd: ‘Hier gaat iets niet goed’. Wat ons betreft zou het fantastisch zijn als alle Mopshonden onderzocht zouden worden. Dat er gekeken zou worden naar de neuslengte én naar hoe de honden ademen. Dan kun je de honden ook echt helpen. Door ze in een vroeger stadium te laten afvallen, of ze bijvoorbeeld te helpen door een operatie zodat zo’n dier een betere kwaliteit van leven krijgt. Natuurlijk vinden we niet dat je zulke dieren nog kunt inzetten voor de fokkerij, maar wij vinden wél dat je individuele dieren moet helpen. Want inderdaad, ze zijn er. En ze mogen er gewoon zijn.” ■

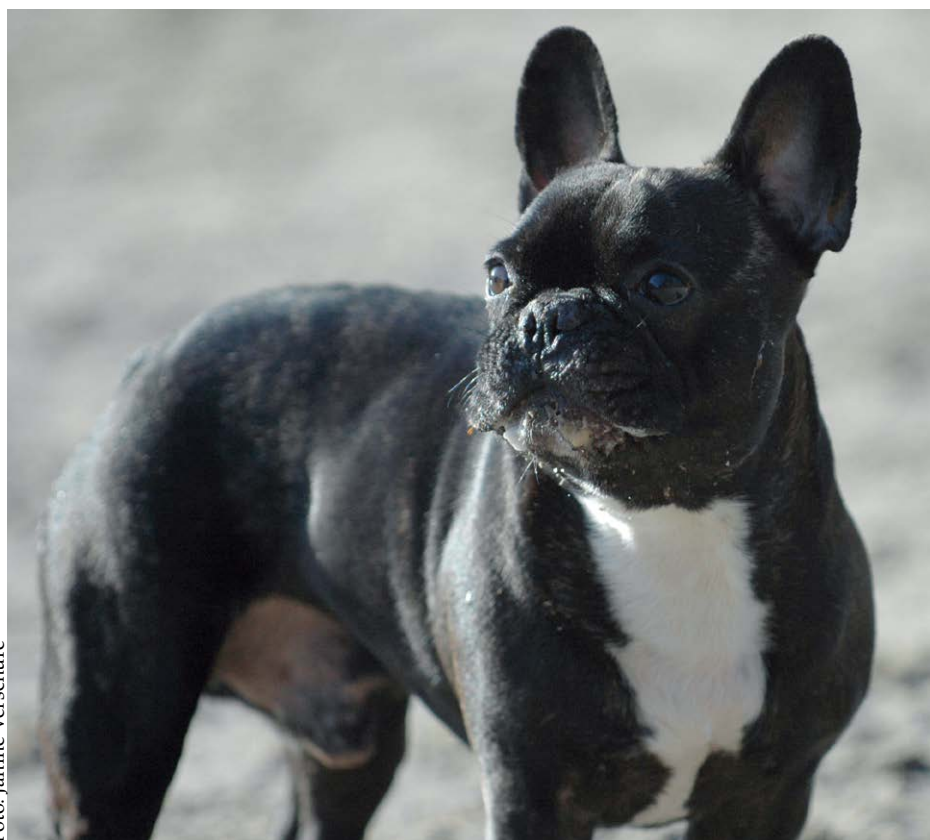

Foto: Janine Verschure

Frans Bulldog.